

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevat säännökset laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen. Lisäksi maksuvälinerikoksia koskevaa rikoslain lukua ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahanväärennyksen tekemuotoihin lisätään väärän tai väärennetyn rahan maasta vienti ja kuljettaminen. Rahanväärennyksen valmistelua koskevan säännöksen soveltamisala laajennettaisiin kattamaan rikoksen tekemiseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston valmistamista, maahan tuomista sekä hankkimista tai vastaanottamista. Hallussapito ehdotetaan myös lisättäväksi rahanväärennyksen valmis-

telun tekemuodoksi. Lisäksi oikeushenkilön rangaistusvastuu ehdotetaan ulotettavaksi rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän rahan käyttöön.

Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin Suomessa täytäntöön Euroopan unionin neuvoston toukokuussa 2000 hyväksymä puitepäätös rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto	4
2. Nykytila.....	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.2. Puitepäättös rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvis-	
tamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton	
yhteydessä ja sen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön.....	5
1 artikla. Määritelmät	5
2 artikla. Suhde yleissopimukseen	6
3 artikla. Yleiset rikokset	6
4 artikla. Täydentävät rikokset	8
5 artikla. Liikkeeseen laskettavaksi tarkoitettu raha, jota ei ole vielä laskettu liik-	
keeseen	9
6 artikla. Rangaistukset	9
7 artikla. Lainkäyttövalta	9
8 artikla. Oikeushenkilöiden vastuu	10
9 artikla. Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset	12
10 artikla. Alueellinen soveltaminen	13
11 artikla. Täytäntöönpano	13
3. Esityksen tavoitteet ja ehdotukset	13
4. Esityksen vaikutukset	14
5. Asian valmistelu	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1. Lakiehdotusten perustelut	14
Rikoslaki.....	14
9 luku. Oikeushenkilön rangaistusvastuusta	14
37 luku. Maksuvälinerikoksista	15
2. Voimaantulo	16
LAKIEHDOTUKSET	17
rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta	17
LIITE	19
RINNAKKAISTEKSTIT	19
rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta	19

ASETUSLUONNOKSET.....	21
rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetun asetuksen muuttamisesta.....	21

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Esityksen taustalla on Euroopan unionin neuvoston 29 päivänä toukokuuta 2000 hyväksymä puitepäättös rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä (EYVL N:o L140, 14.6.2000).

Euroopan unionin rikosoikeudellinen yhteistyö niin sanotussa kolmannessa pilarissa on hallitusten välistä yhteistyötä. Päätökset tekee jäsenvaltioiden oikeus- ja sisäasiainministereistä koostuva neuvosto. Kolmannen pilarin yhteistyössä otettiin 1 päivänä toukokuuta 1999 voimaan tulleella Amsterdamin sopimuksella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamisopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta, jäljempänä Amsterdamin sopimus, käyttöön uusi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä unionisopimus, 34 artiklassa määritelty instrumentti, puitepäättös. Puitepäätöksiä voidaan käyttää jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämiseen. Direktiivin tavoin myös puitepäättös velvoittaa jäsenvaltioita saavutettavaan tulokseen nähden, mutta jättää kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot. Puitepäätöksistä ei kuitenkaan seuraa välittömiä oikeusvaikutuksia. Ehdotetut rikoslain (39/1889) 9 ja 37 luvun muutokset on laadittu puitepäättöksen velvoitteiden täyttämiseksi.

Rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä annetun puitepäättöksen, jäl-

jempänä puitepäättös, tavoitteena on täydentää väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1929 Genevessä tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 47/1936), jäljempänä yleissopimus. Yleissopimuksen määräykset sisällytettiin kansalliseen lainsäädäntöön vuonna 1932 tehdyllä rikoslain 37 luvun uudistuksella. Rikoslain 37 luku uudistettiin osana rikoslain ensimmäisen vaiheen kokonaisuudistusta 1 päivänä tammikuuta 1991 voimaan tulleella rikoslain muuttamisesta annetulla lailla (769/1990). Nykyiset säännökset kattavat ennen uudistusta voimassa olleen rikoslain 37 luvussa kuvatut tekotavat. Suomen lainsäädäntö täyttää siten jo nyt varsin hyvin puitepäättöksen velvoitteet.

Puitepäättöksen hyväksyessään Euroopan unionin jäsenmaat sitoutuivat toteuttamaan puitepäättöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet puitepäättöksen 5 artiklan a kohdan osalta 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä ja puitepäättöksen muiden säännösten osalta viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001 (puitepäättöksen 11 artikla). Puitepäättöksen 5 artiklan edellyttämät muutokset lainsäädäntöön tehtiin 1 päivänä huhtikuuta 2000 voimaan tulleella rikoslain 37 luvun 12 §:n muuttamisesta annetulla lailla (298/2000).

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Rahanväärennyksestä ja siihen liittyvistä rikoksista säädetään rikoslain 37 luvun 1—7 §:ssä. Maksuvälinerikoksia koskeva 37 lu-

ku tuli nykymuotoisena voimaan osana rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäistä vaihetta vuoden 1991 alusta. Voimassa olevan rikoslain 37 luvun 1 §:n mukaan "joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää rahaa saatukseen sen käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa tuo maahan, hankkii, vastaanottaa tai toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämänsä rahaa, on tuomittava rahanväärennyksestä vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi". Luvun 2 §:ssä säädetään törkeästä ja 3 §:ssä lievistä tekemuodosta. Törkeän rahanväärennyksen rangaistusasteikko on vähintään kaksi ja enintään kymmenen vuotta vankeutta. Lievästä rahanväärennyksestä voidaan puolestaan tuomita enintään kahden vuoden vankeusrangaistus. Luvun 4 §:ssä kriminalisoidaan rahanväärennyksen valmistelu. Pykälän mukaan "joka rahanväärennyksrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen, on tuomittava rahanväärennyksen valmistelusta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi". Väärän rahan käytöstä tuomitaan 5 §:n mukaan henkilö, joka vastaanotettuaan väärää tai väärennettyä rahaa käypänä, luovuttaa sen toiselle saatukseen sen uudelleen sellaisena liikkeeseen, vaikka hän tietää rahan vääräksi tai väärennetyksi. Laissa on kielletty myös väärän rahan hallussapito. Luvun 6 §:ssä on säännös niiden tilanteiden varalta, jossa henkilö ilman hyväksyttävää syytä pitää hallussaan väärää tai väärennettyä rahaa. Rahajäljitelmän levitystä koskevan 7 §:n mukaan rangaistaan henkilöä, joka yleisölle levittämistä varten valmistaa tai hankkii taikka yleisölle levittää käypää rahaa erehdyttävästi muistuttavan lomakkeen, merkin, kuvan tai muun esineen.

Luvun 12 §:n määritelmäsäännöksen mukaan rahalla tarkoitetaan seteleitä ja metallirahoja, jotka Suomessa tai muussa maassa ovat virallisesti käypiä maksuvälineitä. Lisäksi pykälän 3 momentti kuuluu: "Mitä tässä luvussa säädetään rahasta, sovelletaan seteleihin ja metallirahoihin myös ennen niiden liikkeelle laskua".

Vuosien 1996 ja 1999 välisenä aikana rahanväärennyksrikoksista ja niihin liittyvistä rikoksista tuomittujen määrä on pysynyt suh-

teellisen alhaisena. Rahanväärennyksrikoksista on tuomittu vuonna 1996 yhteensä 13 henkilöä, 29 vuonna 1997, 29 vuonna 1998 ja 16 vuonna 1999. Väärän rahan käytöstä tuomittujen määrä on ollut edellistäkin pienempi. Rangaistukseen tuomittujen määrä oli vuonna 1996 ainoastaan yksi, vuonna 1997 kaksi, vuonna 1998 kaksi ja vuonna 1999 neljä. Myös rahanväärennyksen valmistelusta, väärän rahan hallussapidosta ja rahajäljitelmän levittämisestä on tuomittu vuosittain vain muutama henkilö.

2.2. Puitepäätös rahanväärennyksen esittämisestä annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä ja sen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön

1 artikla. Määritelmät

Puitepäätöksen 1 artikla sisältää kolme määritelmää puitepäätöksessä käytettävistä käsitteistä. Artiklan ensimmäinen luettelama kohta liittyy mainittuun väärän rahan valmistamista koskevaan yleissopimukseen. Kohdan mukaan puitepäätöksessä yleissopimuksella tarkoitetaan edellä mainittua yleissopimusta.

Artiklan toisen luettelamakohdan mukaan rahalla tarkoitetaan paperirahaa (myös seteleitä) ja metallirahaa, joka on laskettu liikkeeseen laillisesti, mukaan lukien eurosetelit ja metallirahat, jotka on laskettu liikkeeseen laillisesti euron käyttöönotosta annetun asetuksen (EY) 974/98 mukaisesti. Mainitussa asetuksessa säädetään laillisesta maksuvälineestä yhtenäisvaluutan alueeseen osallistuvissa jäsenvaltioissa. Asetuksen 2 artiklan mukaan osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on euro 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen. Siirtymäkauden aikana 1 päivästä tammikuuta 1999 31 päivään joulukuuta 2001 sovelletaan asetuksen III osan siirtymäsäännöksiä eli 6-9 artiklaa. Asetuksen 10 artiklan mukaan Euroopan keskuspankki ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankit laskevat liikkeeseen euromääräiset setelit 1 päivästä tammikuuta 2002 lukien. Rajoittamatta 15 artiklan säännösten soveltamista ainoastaan näillä euromääräisillä seteleillä on laillisen

maksuvälineen asema kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa. Vastaava säännös koskien euro- ja senttimääräisiä kolikoita on asetuksen 11 artiklassa. Asetuksen 15 artiklan mukaan kansallisen valuuttayksikön määräiset rahat ovat laillisia maksuvälineitä kansallisten alueellisten rajojensa sisällä enintään kuuden kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä, eli enintään 30 päivään kesäkuuta 2002 asti.

Rikoslain 37 luvun 12 §:ssä on rahan määritelmä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan rahalla tarkoitetaan seteleitä ja metallirahoja, jotka Suomessa tai muussa maassa ovat virallisesti käypä maksuvälineitä, joten Suomen lainsäädännössä käytetty rahan määritelmä vastaa puitepäätöksen 1 artiklan toista luettelukohtaa.

Kolmannen luettelukohtaan sisältyvä oikeushenkilön määritelmä liittyy kiinteästi puitepäätöksen 8 artiklaan, joka edellyttää rikosoikeudellisen vastuun liittämistä tiettyihin oikeushenkilön toiminnassa tehtyihin tekoihin. Oikeushenkilön määritelmän sisältöä käsitellään tarkemmin 8 artiklan yhteydessä.

2 artikla. Suhde yleissopimukseen

Puitepäätöksen 2 artiklassa selvitetään puitepäätöksen suhde yleissopimukseen. Artiklan 1 kohdan mukaan puitepäätöksen tavoitteena on täydentää yleissopimuksen määräyksiä ja helpottaa niiden soveltamista. Jäsenvaltioiden, jotka eivät vielä ole liittyneet yleissopimukseen, on 2 kohdan mukaan sitouduttava liittymään siihen. Yleissopimus saatettiin Suomessa voimaan 24 päivänä joulukuuta 1936, joten kohdassa asetettu velvollisuus on jo täytetty. Artiklan 3 kohdassa todetaan yleissopimukseen perustuvien velvoitteiden säilyvän puitepäätöksen hyväksymisen jälkeen muuttumattomina.

3 artikla. Yleiset rikokset

Puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdassa velvoitetaan jäsenvaltioita ryhtymään toimiin sen varmistamiseksi, että a—d alakohdassa tarkoitettu toiminta on rangaistavaa. Artikla on sängen yhdenmukainen yleissopimuksen 3 artiklan kanssa. Yleissopimuksen määräykset sisällytettiin kansalliseen lainsäädäntöön

vuonna 1932 tehdyllä rikoslain 37 luvun muutoksella. Rahanväärennyksiä koskevat säännökset uudistettiin rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäisessä vaiheessa. Nykyiset säännökset kattavat ennen uudistusta voimassa olleen rikoslain 37 luvussa kuvatut tekotavat. Näin ollen Suomen lainsäädäntö täyttää varsin hyvin puitepäätöksen 3 artiklan velvoitteet.

Puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa velvoitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahan petollinen valmistaminen tai muuntaminen on rangaistavaa riippumatta siitä, mitä keinoja teossa on käytetty. Alakohta vastaa yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohtaa. Rikoslain 37 luvun 1 §:n mukaan rahanväärennyksestä rangaistaan sitä, joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää rahaa saattaakseen sen käypänä liikkeeseen. Rahanväärennysrikokselta vaadittu tarkoitus saattaa raha käypänä liikkeeseen ilmentää puitepäätöksessä edellytettyä petollista tarkoitusta. Kansallinen lainsäädäntö täyttää näin ollen alakohdassa asetetut velvoitteet.

Kohdan b alakohdan mukaan rangaistavana menettelynä on pidettävä väärän rahan petollista liikkeelle laskemista. Alakohta vastaa yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohtaa. Voimassa olevan lain mukaan rahanväärennyksestä rangaistaan muun muassa sitä, joka saattaakseen rahaa käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämäänsä rahaa. Luovuttamisella tarkoitetaan vakiintuneesti kauppaa, vaihtoa ja lahjaa. Myös vakuudeksi antamisen on katsottava olevan säännöksessä tarkoitettua luovuttamista. Puitepäätöksessä edellytetty petollisuus ilmenee rahanväärennyksestä koskevassa säännöksessä tarkoituksena saattaa raha käypänä liikkeeseen. Alakohdassa velvoitetaan kriminalisoimaan myös jälkikäteen vääräksi havaitun rahan luovuttaminen eli tilanne, jossa henkilö vilpittömässä mielessä vastaanottaa väärän tai väärennetyn rahan käypänä, mutta havaittuaan sen vääräksi tai väärennetyksi luovuttaakin sen toiselle saattaakseen sen uudelleen liikkeelle. Koska rikoslain 37 luvun 5 §:n väärän rahan käyttämistä koskeva säännös kattaa yllä kuvatun tilanteen, on kotimaisen lainsäädännön katsottava kattavan myös b alakohdan vel-

voitteet.

Väärennetyn rahan maahan tuonti, maasta vienti, kuljettaminen, vastaanottaminen tai hankkiminen tarkoituksin laskea se liikkeelle tulee artiklan c alakohdan mukaan olla rangaistavaa. Rangaistavalta menettelyltä edellytetään lisäksi tekijän tietoisuutta siitä, että raha on vääriä. Yleissopimuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaan rangaistavia tulee olla teot, joiden tarkoituksena on panna liikkeeseen, tuoda maahan, ottaa vastaan tai hankkia vääriä rahaa tietäen, että se on väärennettyä. Kansallinen lainsäädäntö täyttää puitepäättöksen edellytykset siltä osin kun rangaistavuuden tulee koskea maahan tuontia, hankkimista, vastaanottamista tai toiselle luovuttamista. Sitä vastoin rahanväärennyksen tekemuotoina ei ole nimenomaisesti mainittu rahan maasta vientiä tai kuljettamista. Käytännössä mahdolliseen rahan maasta vientiin tai kuljettamiseen soveltuisi useimmissa tilanteissa muut rangaistavat tekotavat kuten hankkiminen ja vastaanottaminen. Mahdollinen tulkin- taepävarmuus olisi kuitenkin järkevää poistaa. Puitepäättöksen velvoitteiden täyttämiseksi ehdotetaan, että rahanväärennystä koskeva rikoslain 37 luvun 1 § täydennetään kattamaan myös rahan maasta vienti ja kuljet- ~~Kohtien~~ c alakohdan mukaan rangaistavaa on oltava se, että petollisesti valmistetaan, vastaanotetaan, hankitaan tai pidetään hallussa välineitä, esineitä, tietokoneohjelmia ja muita tarvikkeita, jotka soveltuvat erityisesti rahan väärentämiseen tai muuntamiseen. Lisäksi alakohta koskee hologrammeja tai muita rahanväärennyksen estämiseksi tarkoitettuja rahan komponentteja. Yleissopimuksen 3 artiklan 5 kohta koskee väärän rahan valmistamiseen tai rahan vajentamiseen erikoisesti soveltuvien työkalujen tai muiden välineiden petollista valmistusta, vastaanottoa tai hankintaa. Rahanväärennyksen valmistelusta tuomitaan rikoslain 37 luvun 4 §:n mukaan se, joka rahanväärennyksrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen. Kansallisessa lainsäädännössä luetellut tekemuodot täyttävät puitepäättöksen velvoitteet lukuun ottamatta hallussa pitämistä, jota ei ole nimenomaisesti mainittu rahanväärennyksen

valmistelun tekemuotona. Vaikka valmistamisesta, hankkimisesta ja vastaanottamisesta yleensä on seurauksena myös hallussapito, tulisi hallussapito selvyiden vuoksi lisätä tekotapaluetelloon. Vastaava lisäys tehtiin maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaan rikoslain 37 luvun 11 §:ään 1 päivänä syyskuuta 1997 voimaan tulleella rikoslain 37 luvun muuttamisesta annetulla lailla (602/1997).

Erikseen on tarkasteltava, riittävätkö laissa käytetyt käsitteet "väline" ja "tarvike" kattamaan puitepäättöksen velvoitteet. Välineellä tarkoitetaan jokaista esinettä, joka soveltuu rahanväärennyksrikoksen tekemiseen. Rikoslain ensimmäisen vaiheen kokonaisuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 66/1988 vp) on käytetty esimerkkinä painokonetta, painolaattaa tai leimasinta. Tarvikkeella tarkoitetaan puolestaan rahanväärennyksessä tarvittavia raaka-aineita tai muuta tarpeistoa. Puitepäättöksessä mainitut välineet, esineet ja muut tarvikkeet sisältyvät epäilemättä "välineen" ja "tarvikkeen" käsitteeseen. Epäselvää sitä vastoin on, voidaanko välineen tai tarvikkeen tulkita kattavan erityisesti rahan väärentämiseen tai muuntamiseen soveltuvan tietokoneohjelman. Maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaan rikoslain 37 luvun 11 §:ään vuonna 1997 tehdyn muutoksen myötä maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaa säännöstä täydennettiin siten, että maksuvälinelomakkeen tai erityisesti sellaisen valmistamiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen lisäksi maksuvälinepetoksen valmistelusta rangaistaan henkilöä, joka maksuvälinepetosrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, hankkii, vastaanottaa tai pitää hallussaan erityisesti tietoverkoissa tapahtuvaan maksuliikenteeseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston. Vertailtaessa 37 luvun 4 ja 11 §:ää keskenään ei näin ollen ole aivan selvää, kattaako 4 §:ssä tarkoitettu väline tai tarvike puitepäättöksessä tarkoitettua tietokoneohjelman. Puitepäättöksen asettamisen velvollisuuksien täyttämiseksi esitetäänkin rikoslain 37 luvun 4 §:n täydentämistä siten, että ohjelmisto mainittaisiin siinä erikseen. Jotta 4 § ei tarpeettomasti eroaisi luvun 11 §:stä, ehdotetaan lisäksi tallenteen mainitsemista 4 §:ssä.

Puitepäättöksessä tarkoitettujen rahan kom-

ponenttien voidaan useimmissa tilanteissa katsoa olevan rikoslain 33 luvun 6 §:ssä tarkoitettuja todistuskappaleita. Todistuskappaleena pidetään asiakirjaa ja sen näköisjäljennöstä, merkkiä, leimaa, rekisterikilpeä, ääni- ja kuvatallennetta sekä automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvaa tallennetta, jos sitä käytetään tai voidaan käyttää oikeudellisesti merkityksellisenä todisteena oikeuksista, velvoitteita tai tosiasioista. Edellä mainitusta huolimatta väärennysaineiston hallussapitoa koskeva 33 luvun 4 § ei sovellu puitepäätöksessä tarkoitettuihin tilanteisiin, koska puitepäätöksessä rahan komponenttien on katsottava tarkoittavan yksinomaan aitoja rahan komponentteja. Väärennysaineiston hallussapitoa koskevan rikoslain 33 luvun 4 §:n mukaan rangaistaan puolestaan vääriä tai väärennettyä todistuskappaleita ilman hyväksyttävää syytä hallussaan pitävää henkilöä. Kun puitepäätöksessä mainittujen hologrammien ja muiden rahanväärennyksen esittämiseksi tarkoitettujen rahan komponenttien, kuten varmuuslankojen, on joka tapauksessa katsottava sisältyvän rikoslain 37 luvun 4 §:n rahanväärennyksen valmistelusäännöksessä käytetyn tarvikkeen käsitteeseen, ei lainsäädännön muutokseen ole tältä osin tarvetta.

Puitepäätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan rangaistavaa tulisi olla myös 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin osallistuminen tai niihin yllyttäminen sekä 1 kohdan a—c alakohdassa tarkoitettujen toimien yrittäminen. Yleissopimuksen 3 artiklan 4 kohdassa veloitetaan säätämään rangaistavaksi rikosten yritykset ja tahallinen osallisuus niihin. Rahanväärennyksen yritys sekä väärän rahan käytön yritys on rikoslain 37 luvussa kriminalisoitu. Osallistumisella tarkoitetaan rikoskumppanuuden ohella myös avunantoa. Yllyttäminen on mainittu alakohdassa erikseen. Kaikki nämä osallisuusmuodot on rikoslaisissa säädetty rangaistaviksi.

4 artikla. Täydentävät rikokset

Puitepäätöksen 4 artikla sisältää määräyksen täydentävistä rikoksista. Artiklan mukaan kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitettu toiminta on rangaista-

vaa myös silloin, kun se koskee seteleitä tai metallirahoja, jotka valmistetaan tai on valmistettu laillisia välineitä tai laillisia materiaaleja käyttäen, toimivaltaisten viranomaisen rahan liikkeellelaskuoikeutta tai liikkeeseenlaskua koskevia oikeuksia tai ehtoja rikoen ilman kyseisten viranomaisten lupaa.

Hyväksyessään ehdotuksen puitepäätökseksi neuvosto antoi seuraavan selityksen: "4 artiklassa mainittu seteleiden ja metallirahojen valmistaminen on tarkoitettu kattamaan sekä keskuspankin että itsenäisten alihankkijoiden setelipainannon ja metallirahan lyömisen. 4 artikla ei koske määriä, jotka ylittävät ne määrät, jotka Euroopan keskuspankki on vahvistanut liikkeeseen laskettaviksi jäsenvaltioiden rahanantoon valtuutettujen toimipaikkojen kautta". Artikla koskee siten esimerkiksi tilannetta, jossa euroseteleitä painavan setelipainon työntekijä painaa rahaa oikeudettomasti.

Rahan liikkeeseenlaskuun toimivaltaiset viranomaiset ilmenevät EY:n perustamissopimuksen 106 artiklan 1 kohdasta, jonka mukaan Euroopan keskuspankilla on yksinoikeus antaa lupa setelien liikkeeseen laskemiseen yhteisössä. Varsinaisen liikkeeseen laskemisen voivat tehdä Euroopan keskuspankin lisäksi kansalliset keskuspankit. Ainoastaan edellä mainittujen tahojen liikkeeseen laskemat setelit ovat laillisina maksuvälineinä kelpaavia seteleitä yhteisössä. Eurokolkoiden osalta artiklan 2 kohdassa määrätään, että jäsenvaltiot voivat laskea liikkeeseen metallirahoja saatuaan Euroopan keskuspankin hyväksymisen liikkeeseen laskemisen määrälle. Kukin kansallinen keskuspankki on itse voinut päättää, missä maan eurosetelit ja kolikot painetaan. Suomessa eurosetelit painaa Setec Oy. Kolkoiden painaminen on annettu Rahapaja Oy:n tehtäväksi.

Rikoslain ensimmäisen vaiheen kokonaisuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan raha on aina vääriä, kun se on jonkun muun kuin siihen laillisesti oikeutetun valmistamaa. Näin siitä huolimatta, että tuote ominaisuuksiltaan kuten valmistusaineiltaan, tekotavaltaan, mitoiltaan ja ulkonäöltään täysin vastaa aitoa rahaa. Ratkaisevaa ei siis ole tuotteen ja käyvän rahan ulkonainen vastavuus vaan tuotteen alkuperä. Näin ollen puitepäätöksen vaatimukset tulevat rikoslain

37 luvussa täytetyiksi.

5 artikla. Liikkeeseen laskettavaksi tarkoitettu raha, jota ei ole vielä laskettu liikkeeseen

Puitepäätöksen 5 artikla koskee liikkeeseen laskettavaksi tarkoitettua rahaa, jota ei ole vielä laskettu liikkeeseen. Rangaistavuuden tulee artiklan a kohdan mukaan koskea myös ennen 1 päivää tammikuuta 2002 suoritettavia tekoja, jotka kohdistuvat tuleviin euroseteleihin tai metallirahoihin. Lisäksi rangaistavuuden tulee b kohdan mukaan koskea tekoja, jotka liittyvät seteleihin ja metallirahoihin, joita ei ole vielä laskettu liikkeeseen, mutta jotka on tarkoitettu liikkeeseen laskettaviksi ja jotka ovat laillisena maksuvälineenä käytettävää rahaa. Rahan määritelmä on rikoslain 37 luvun 12 §:ssä. Pykälän 1 kohdan mukaan rahalla tarkoitetaan luvussa seteleitä ja metallirahoja, jotka Suomessa tai muussa maassa ovat virallisesti käyviä maksuvälineitä. Lisäksi 1 päivänä huhtikuuta 2000 voimaan tulleella rikoslain 37 luvun 12 §:n muuttamisesta annetulla lailla pykälään lisättiin uusi 3 momentti, joka kuuluu: "Mitä tässä luvussa säädetään rahasta, sovelletaan seteleihin ja metallirahoihin myös ennen niiden liikkeelle laskua". Suomen lainsäädäntö täyttää jo tällä hetkellä 5 artiklan asettamat velvoitteet.

6 artikla. Rangaistukset

Artiklassa asetetaan jäsenvaltioille kolme rangaistuksiin liittyvää velvoitetta. Ensimmäkin pitää varmistaa, että puitepäätöksen 3—5 artiklassa tarkoitettu toiminta on rangaistavaa. Toiseksi rangaistusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Lisäksi rangaistusvalikoimaan tulee kuulua sellaisten vapausrangaistusten, joista voi seurata rikosentekijän luovuttaminen. Kolmanneksi puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä rahan petollisesta valmistamisesta tai muuntamisesta on säädettävä vankeusrangaistus, jonka enimmäispituus on vähintään kahdeksan vuotta.

Puitepäätöksen 3—5 artiklassa tarkoitettu rahanväärennys ja siihen liittyvät rikokset on säädetty rangaistaviksi rikoslain 37 luvun 1—5 §:ssä (rahanväärennys, lievä rahanvää-

rennys, törkeä rahanväärennys, rahanväärennyksen valmistelu ja väärän rahan käyttö). Voimassa oleva lakimme täyttää siis 6 artiklassa asetetut vaatimukset rangaistavuudesta.

Rikoslain 37 luvun rahanväärennysrikokset ovat verrattain ankarasti rangaistavia. Rahanväärennyksen enimmäisrangaistus on neljä vuotta vankeutta. Lievästä rahanväärennyksestä sekä rahanväärennyksen valmistelusta voidaan puolestaan tuomita enintään kahden vuoden vankeusrangaistus. Väärän rahan käytöstä tuomittava rangaistusmaksimi on vuosi vankeutta. Rangaistusmaksimit täyttävät 6 artiklassa asetetut tehokkuuden, oikeasuhtaisuuden ja vakuuttavuuden vaatimukset, koska ne täyttävät myös vaatimukset rangaistusasteikkoihin liittyvästä rikosentekijän luovuttamismahdollisuudesta. Rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970) 4 §:n 1 momentin mukaan Suomesta voidaan rikoksen johdosta luovuttaa, jos rikoksesta Suomessa tehtynä voitaisiin tuomita vuodeksi vankeuteen. Lisäksi pykälän 6 momentissa on rahanväärennys- ja siihen liittyviä rikoksia koskeva erityissäännös. Momentin mukaan pykälän 1—4 momentin estämättä voidaan luovuttaa teosta, jota Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä olisi pidettävä rahanväärennysrikoksena, rahanväärennyksen valmisteluna tai väärän rahan käyttönä. Tältäkin osin rikoslaki täyttää puitepäätöksen velvoitteet.

Puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu rahan petollinen valmistaminen tai muuntaminen tai Suomessa säädetty rangaistavaksi rahanväärennyksenä. Törkeän rahanväärennyksen rangaistusasteikko on rikoslain 37 luvun 2 §:n mukaan vähintään kaksi ja enintään kymmenen vuotta vankeutta. Näin ollen Suomen lainsäädäntö täyttää jo tällä hetkellä 6 artiklan vaatimukset enimmäisrangaistuksen vähimmäismäärästä.

7 artikla. Lainkäyttövalta

Puitepäätöksen 7 artiklassa on määräykset jäsenvaltioiden lainkäyttövallasta. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion lainkäyttövalta ulottuu kokonaan tai osittain sen alueella tehtyihin rikoksiin. Tämän lisäksi puitepäätöksessä tarkoitettuihin rikoksiin sovelletaan

yleissopimuksen 8, 9 ja 17 artiklaa. Yleissopimuksen kyseessä olevat artiklat soveltuvat tilanteisiin, jonka mukaan valtiossa, joka ei luovuta kansalaisiaan, on rangaistava kansalaisen ulkomailla tekemästä rikoksesta samalla tavoin kuin siinä tapauksessa, jos rikos olisi tehty kyseisessä valtiossa (8 art.). Samoin ulkomaalaisen ulkomailla tekemästä rikoksesta on rangaistava oleskeluvaltiossa kuin jos rikos olisi tehty siellä, jos oleskeluvaltion lainsäädäntö mahdollistaa ulkomailla tehdyn rikoksen syytteenpanon siinä tapauksessa, että luovuttamista on pyydetty mutta rikoksesta riippumattomasta syystä siihen ei voida suostua (9 art.). Lopuksi valtion sitoutumisen yleissopimukseen ei voida tulkita vaikuttavan sen suhtautumiseen lainkäyttövaltaa koskevaan kysymykseen kansainvälisessä oikeudessa (17 art.).

Puitepäätöksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että sen lainkäyttövalta ulottuu ainakin euroa koskeviin rahanväärennyksiin rikosentekijän kansalaisuudesta ja rikosentekopaikasta riippumatta. Euroa koskevan rahanväärennyksen on katsottava tarkoittavan puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rahan petollista valmistamista tai muuntamista niissä tilanteissa, joissa rikos kohdistuu euroseteleihin ja metallikolikoihin. Puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu rahan petollinen valmistaminen tai muuntaminen on Suomessa säädetty rangaistavaksi rahanväärennyksenä. Rikoslain 37 luvussa käytetty rahan määritelmä kattaa puolestaan 5 artiklan yhteydessä selitetyllä tavalla myös eurosetelit ja kolikot.

Niin sanotuista kansainvälisistä rikoksista säädetään rikoslain 1 luvun 7 §:ssä. Pykälän mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rankaiseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos), sovelletaan Suomen lakia. Suomi on Amsterdamin sopimuksen hyväksymällä sitoutunut noudattamaan unionisopimuksen 34 artiklaa, jonka mukaan puitepäätökset velvoittavat jäsenvaltioita. Näin ollen puitepäätös on rikoslain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettu Suomea velvoittava säädös tai määräys.

Rikoslain 1 luvun 7 §:n tarkemmasta soveltamisesta on säännökset 16 päivänä heinäkuuta 1996 rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetussa asetuksessa (627/1996). Asetuksen 1 §:n 1 kohdan mukaan rikoslain 1 luvun 7 §:ää sovellettaessa kansainvälisinä rikoksina pidetään väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa tarkoitettua rahanväärennyksistä, rahanväärennyksen valmistelua tai väärän rahan käyttöä. Puitepäätöksen 7 artiklan 2 kohdan mukainen toimivaltasäännös edellyttää asetuksen 1 §:n muuttamista siltä osin kuin puitepäätös laajentaa rangaistavan käyttäytymisen alaa yleissopimukseen verrattuna. Asetuksen 1 §:n 1 kohtaan on sen vuoksi tarkoitus lisätä viittaus puitepäätöksen 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun euroa koskevaan rahanväärennykseen.

Artiklan 3 kohdan mukaan, jos useilla jäsenvaltioilla on toimivalta saman rikoksen osalta, jäsenvaltioiden on yhteistyössä päätettävä, missä valtiossa syyte nostetaan, jotta rikosoikeudellinen käsittely voidaan mahdollisuuksien mukaan keskittää vain yhteen jäsenvaltioon.

8 artikla. Oikeushenkilöiden vastuu

Puitepäätöksen 8 artikla sisältää määräykset oikeushenkilöiden vastuusta. Artiklassa edellytetään, että kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen 3—5 artiklassa määritellyistä rikoksista. Oikeushenkilön rangaistusvastuu ei Suomessa koske rikoslain 37 luvussa tarkoitettuja rikoksia. Puitepäätöksen voimaan saattamiseksi on siten varmistettava, että oikeushenkilön rangaistusvastuu ulottuu puitepäätöksessä edellytetyllä tavalla näihin rikoslajeihin.

Oikeushenkilön vastuu otettiin Euroopan yhteisöjen asiakirjoista ensimmäiseksi yhteisöpetossopimuksen toiseen pöytäkirjaan (EYVL N:o C 221/11, 19.6.1997). Sittemmin lähes identtisiä määräyksiä oikeushenkilön vastuusta on otettu muihinkin asiakirjoihin, esimerkiksi yhteiseen toimintaan lahjonnasta yksityisellä sektorilla (EYVL N:o L 358, 31.12.1998).

Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa on määräys oikeushenkilön vastuun piiriin otet-

tavista rikoksista. Oikeushenkilöt tulee kohdan mukaan voida saattaa vastuuseen kaikista 3—5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista. Oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä ei voida soveltaa rikoslain 37 luvussa tarkoitettuihin rikoksiin, koska puitepäätöksen 3—5 artiklassa tarkoitettuja rikoksia vastaa rikoslain 37 luvussa tarkoitettu rahanväärennys, törkeä rahanväärennys, lievä rahanväärennys, rahanväärennyksen valmistelu sekä väären rahan käyttö. Rikoslain säännökset eivät täytä artiklan edellytyksiä yhteisövastuun rikoslajeittaisesta soveltamisalasta. Yhteisövastuu tulee puitepäätöksen velvoittamassa laajuudessa ulottaa edellä mainittuihin rikoksiin.

Oikeushenkilön vastuun syntymisedellytyksistä määrätään 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa. Artiklan 1 kohta koskee vastuuta silloin, kun oikeushenkilön johdon edustaja on itse rikoksentehtijänä. Artiklan 2 kohdan mukainen vastuu syntyy niissä tapauksissa, joissa johdon ohjaus- tai valvontavelvollisuuden laiminlyöminen on tehnyt mahdolliseksi sen, että joku muu oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on tehnyt rikoksen.

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään rikoslain 9 luvussa. Vastuun pääperiaatteet ovat samat kuin 8 artiklassa. Luvun 3 §:n 1 momentin mukaan vastuu voi syntyä ensinnäkin niin, että oikeushenkilön johtoon kuuluva on osallisena tehtyyn rikokseen. Osallisuuden käsite kattaa tässä myös rikoksen varsinaisena tekijänä toimimisen. Toisena mahdollisuutena vastuun syntymiselle on se, että johdon edustajat sallivat rikoksen tekemisen tai laiminlyövät rikoksen ehkäisemiseksi vaadittavan varovaisuuden tai huolellisuuden.

Rikoslain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa kuvattu johdon toimiminen rikoksentehtijänä vastaa toisen pöytäkirjan 8 artiklan 1 kohdan kuvausta. Momentti kattaa rikoksen tekemisen sekä yksin että oikeushenkilön toimieliimen osana, vaikka tätä ei laissa nimenomaan todetakaan, toisin kuin puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa.

Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa on määritelty myös johdon käsite. Määritelmän sisältönä on, että oikeushenkilön johtoon kuulumisen voi ilmetä kolmella tavalla. Johtoon kuuluvat ne, joilla on valta edustaa oi-

keushenkilöä, valta tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta tai valtuudet harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä. Rikoslain 9 luvussa ei ole tyhjentävää johdon määritelmää. Luvun 2 §:n 1 momentissa on ensin todettu oikeushenkilön lakimääräisiin toimielimiin kuuluvien olevan oikeushenkilön johtoa. Esimerkiksi osakeyhtiössä tällaisia ovat ennen kaikkea toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet. Sen lisäksi todetaan, että myös oikeushenkilön muuhun johtoon kuuluvien toiminta voi perustaa oikeushenkilön vastuun.

Rikoslain 9 luvun säännökset vastaavat selvästi puitepäätöksen perusmääritelmää oikeushenkilön johtoon kuulumisesta sillä perusteella, että johtoon kuuluvalla on valta tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta. Sen sijaan sitä, jolla pöytäkirjan 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luettelakohdan mukaan on valta edustaa oikeushenkilöä, ei meillä välttämättä pidetä oikeushenkilön johtoon kuuluvana. Tällaisen henkilön toiminta voi kuitenkin synnyttää oikeushenkilön rangaistusvastuun sitä kautta, että hän on rikoslain 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti toiminnut oikeushenkilön edustajalta saamansa toimeksiannon perusteella. Tältäkin osin Suomen lainsäädäntö siis täyttää puitepäätöksen vaatimukset.

Epäselvä on kuitenkin kysymys siitä, pitääkö puitepäätöksessä tarkoitettua valtaa tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta perustaa muodolliseen asemaan oikeushenkilössä. Esimerkiksi yrityksen pääomistaja voi käyttää yrityksessä tosiasiallista valtaa ilman mitään muodollista asemaa. Puitepäätöksen teksti ei anna kysymykseen yksiselitteistä vastausta. Puhtaasti 8 artiklan sanamuotoa tulkittaessa voidaan todeta, ettei tällaista tosiasiallista valtaa käyttämistä ainakaan ole nimenomaan suljettu artiklan ulkopuolelle.

Myöskään rikoslaki ei ole tässä suhteessa yksiselitteinen. Nimenomaista kantaa kysymykseen ei ole otettu lakitekstissä eikä lain esitöissä. Rikoslain 9 luvun 2 §:n 1 momentin ilmaisu "johtoon kuuluva" näyttäisi viittaavan enemmän siihen suuntaan, että muodollistakin asemaa vaaditaan. Tähän suuntaan tulkintaa ohjaisi lakia sovellettaessa myös syytetyn suosimisperiaate.

Ei siis ole aivan selvää, että puitepäätös vaatii perustamaan oikeushenkilön vastuun

myös pelkän tosiasiallisen päätösvallan perusteella. Aivan selvää ei ole sekään, etteikö oikeushenkilön rangaistusvastuu voisi Suomessa syntyä tällaisessakin tapauksessa. Tämä tulkintaepävarmuus olisi kuitenkin järkevää poistaa jo siksi, ettei lakiin jää turhaa aukkoa tässä suhteessa. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että tosiasiallinen vallankäyttö nimenomaan lisittäisiin rikoslain 9 luvun 2 §:n vastuun perustavien seikkojen joukkoon.

Ongelmallisempi kysymys vastuun syntyneen kannalta on puitepäätöksen 8 artiklan kolmas luetelmakohta. Se, mitä luetelmakohdassa mainittu oikeus harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä tarkoittaa, ei ole aivan selvää. Valvontavaltuuksiin perustuvaa asemaa oikeushenkilön johdossa on selvennetty Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen toisen pöytäkirjan (EYVL N:o C 221/11, 19.7.1997) selitysmuistiossa. Asiakirjassa käytetty määritelmä oikeushenkilön vastuusta on yhdenmukainen puitepäätöksessä käytetyn määritelmän kanssa. Selitysmuistiossa todetaan ensinnäkin, että "vallan valvoa oikeushenkilön hallintoa on oltava sellainen, että se takaa hänelle johtavan aseman oikeushenkilössä". Edelleen todetaan valvontavallan voivan johtua erityisesti tehtävästä valvoa sisäistä varainhoitoa ja tehdä sisäisiä tilintarkastuksia. Valvojan aseman tulisi vastata johtavaa asemaa niin, että valvojalla on mahdollisuus vaikuttaa oikeushenkilön hallintoon. Nimenomaan on todettu, että luetelmakohdassa ei tarkoiteta oikeushenkilöiden ulkopuolisia henkilöitä, esimerkiksi ulkopuolisia tilintarkastajia.

Suomessa tällaisia sisäisiä tarkastajia ei yleensä lueta oikeushenkilön johtoon kuuluviksi. Heidänkin tekemänsä rikokset voivat kuitenkin synnyttää oikeushenkilön rangaistusvastuun työntekijäaseman perusteella silloinkin, kun he eivät kuulu johtoon. Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan kolmannen luetelmakohdan vaatimus tulee siten tältäkin osin täytetyksi.

Artiklan 1 kohdan loppuosan mukaan myös osallistumisesta 3—5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin avunantajana tai yllyttäjänä ja rahan petollisen valmistamisen tai muuntamisen yrityksestä sekä väärän rahan petolli-

sen liikkeelle laskemisen yrityksestä tulisi seurata yhteisövastuu.

Rikoslain 9 luvun 2 §:n mukaan johdon osallisuus rikokseen voi synnyttää oikeushenkilön rangaistusvastuun. Siten puitepäätöksen vaatimukset avunannon ja yllytyksen suhteen on Suomen lainsäädännössä täytetty. Rahan petollinen valmistaminen ja muuntaminen rangaistaan rahanväärennysrikoksena. Rahanväärennysrikoksen yritys on rikoslain 37 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan rangaistavaa. Edelleen väärän rahan petollista liikkeelle laskemista vastaa rahanväärennystä sekä väärän rahan käyttöä koskeva säännös. Myös väärän rahan käytön yritys on rangaistavaa. Näin ollen puitepäätöksen velvoitteet yhteisövastuusta yrityksen osalta täyttyvät ottamalla rikoslain 37 lukuun uusi 14 § oikeushenkilön rangaistusvastuusta.

Puitepäätöksen 8 artiklan 2 kohdassa vastuun perustuminen puutteelliseen valvontaan tai ohjaukseen on kytketty 1 kohdassa tarkoitettuun johtavaan asemaan. Meillä tällaista kytkentää ei ole tehty, vaan riittää, että huolellisuus- tai varovaisuusvelvollisuutta on rikkottu oikeushenkilön toiminnassa. Edellä todettiin, että kaikki 8 artiklan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettut henkilöt eivät kuulu rikoslain 9 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla oikeushenkilön johtoon. Tästä huolimatta voidaan katsoa, että Suomen laki täyttää tässäkin puitepäätöksen asettamat vaatimukset. Rikoslain 9 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan laiminlyönnin perusteella syntyvän vastuun edellytyksenä ei ole, että välittömästi rikoksen mahdollistaman laiminlyönnin tekijä (esimerkiksi oikeushenkilön edustaja tai siinä valvontaa harjoittava) on ollut oikeushenkilön johtoon kuuluva. Riittää, että jokin laiminlyönti on tehty myös oikeushenkilön johdossa.

9 artikla. Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset

Puitepäätöksen 9 artikla sisältää määräykset siitä, millaisia seuraamuksia oikeushenkilöihin tulee kohdistaa. Artiklan 1 kohdan mukaan kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Sakkojen lisäksi seuraamuksina voi olla oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettyihin etuisuuksiin tai tukiin, väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa, oikeudelliseen valvontaan asettaminen tai oikeudellinen määräys lopettaa toiminta.

Artiklan 1 kohta siis velvoittaa jäsenvaltiot säätämään mahdolliseksi oikeushenkilön tuomitsemisen sakkoon silloin, kun rikoksen oikeushenkilön puolesta on tehnyt sen johtoon kuuluva henkilö. Rikoslain 9 luvun 1 §:n mukaan oikeushenkilölle voidaan näissä tapauksissa tuomita rikosoikeudellinen yhteisösakko, joten artiklassa asetettu velvoite on jo täytetty.

Lisäksi artiklan 1 kohdassa viitataan mahdollisuuteen säätää oikeushenkilöille muitakin seuraamuksia. Tällainen mahdollisuus olisi luonnollisesti olemassa ilman artiklan viittaustakin. Kun oikeushenkilön rangaistusvastuu otettiin rikoslakiin, myös muita seuraamuksia kuin sakkoa harkittiin. Sellaisia ei kuitenkaan pidetty tarpeellisina. Yhteisösakkoonkin tuomitseminen on jäänyt Suomessa harvinaiseksi, eivätkä oikeuskäytännössä esiintyneet tapaukset ole tuoneet ilmi tarvetta laajentaa seuraamusvalikoimaa.

Artiklan 2 kohdan mukaan kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 8 artiklan 2 kohdan mukaan vastuulliseksi todettua oikeushenkilöä voidaan rangaista tehokkailla, suhteellisilla ja varoittavilla rangaistusseuraamuksilla tai toimenpiteillä.

Artiklan 2 kohta koskee sellaisia oikeushenkilön toiminnassa tehtyjä rikoksia, jotka ovat tulleet mahdollisiksi ohjaus- tai valvontavelvollisuuksien laiminlyömisestä vuoksi. Näissä tapauksissa muutkin sanktiot kuin rikosoikeudelliset tai muut sakot riittäisivät täyttämään pöytäkirjassa asetetut velvoitteet. Rikoslain 9 luvun mukaan näissäkin tapauksissa oikeushenkilölle voidaan määrätä rikosoikeudellinen yhteisösakko, joten Suomen lainsäädäntö täyttää jo tällä hetkellä 9 artiklan 2 kohdan vaatimukset.

10 artikla. Alueellinen soveltaminen

Artiklan mukaan puitepäätöstä sovelletaan Gibraltariin.

11 artikla. Täytäntöönpano

11 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin puitepäätöksen 5 artiklan a kohdan osalta 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä ja puitepäätöksen muiden säännösten osalta viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001.

Puitepäätöksen 5 artiklan edellyttämät muutokset lainsäädäntöön tehtiin mainitulla 1 päivänä huhtikuuta 2000 voimaan tulleella rikoslain 37 luvun 12 §:n muuttamisesta annetulla lailla. Puitepäätöksen muihin säännöksiin liittyvät velvollisuudet täytettäisiin säätämällä tässä esityksessä ehdotetut lainmuutokset.

Jäsenvaltioiden on toimitettava neuvoston pääsihteeristölle, Euroopan yhteisöjen komissiolle ja Euroopan keskuspankille säännösteksti, jolla puitepäätöksen määräykset siirretään kansalliseen lainsäädäntöön. Neuvosto arvioi 30 päivään kesäkuuta 2001 mennessä, miten jäsenvaltiot ovat täyttäneet velvollisuutensa.

3. Esityksen tavoitteet ja ehdotukset

Esityksen tavoitteena on puitepäätöksen edellyttämien muutosten tekeminen lainsäädäntöön.

Rangaistusvastuun edellytyksiä oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevassa rikoslain 9 luvussa ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännökset koskisivat myös tilanteita, joissa oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maksuvälinerikoksia koskevaa rikoslain 37 lukua. Luvun 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahanväärennyksen tekemuotoihin lisätään vääran tai väärennetyn rahan maasta vienti ja kuljettaminen. Rahanväärennyksen valmistelua koskeva luvun 4 § ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se kattaisi myös rikoksen tekemiseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston valmistamisen, maahan tuomisen sekä hankkimisen tai vastaanottamisen. Hallussapito ehdotetaan myös lisättäväksi rahanväärennyksen valmistelun tekemuodoksi. Lisäksi lukuun ehdotetaan li-

sättäväksi uusi 14 §, jolla oikeushenkilön rangaistusvastuu ulotettaisiin rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän rahan käyttöön.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä

virkatyönä. Esityksen valmistelun yhteydessä on kuultu Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sisäasiainministeriötä.

Hallitus on lähettänyt eduskunnalle rahanväärennyksen estämiseksi annettavan rikosoikeudellisen suojan vahvistamisesta euron käyttöönoton yhteydessä (euron väärentäminen) koskevan ehdotuksen puitepäätökseksi valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti 26 päivänä elokuuta 1999 (U 24/1999 vp). Eduskunnan lakivaliokunta on antanut ehdotuksesta lausunnon 1 päivänä lokakuuta 1999 (LaVL 3/1999 vp).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

Rikoslaki

9 luku. Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

2 §. *Rangaistusvastuun edellytykset.* Pykälän 1 momentin mukaan oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon, jos sen lakimääräiseen toimitukseen tai muuhun johtoon kuuluva on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi. Rikoslain 9 luvussa ei ole tyhjentävää johdon määritelmää. Kysymys siitä, edellyttääkö pykälän 1 momentin ilmaisu "johtoon kuuluva" muodollista asemaa oikeushenkilössä, on epäselvä. Nimenomaista kantaa kysymykseen ei ole otettu lakitekstissä eikä lain esitöissä. Pykälän 1 momentin ilmaisu "johtoon kuuluva" näyttäisi viittaavan enemmän siihen suuntaan, että muodollistakin asemaa vaaditaan. Tähän suuntaan tulkintaa ohjaisi lakia sovellettaessa myös syytetyn suosimisperiaate. Puitepäätöksen 8 artiklan veloitteiden täyttämiseksi pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakimääräiseen toimitukseen tai muuhun

johtoon kuuluvan lisäksi myös oikeushenkilön tosiasiallista päätösvaltaa käyttävän henkilön osallistuminen rikokseen tai sen salliminen voisi synnyttää oikeushenkilölle rangaistusvastuun.

Ehdotuksen mukaan oikeushenkilön rangaistusvastuu voisi syntyä tilanteessa, jossa oikeushenkilön tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä henkilö osallistuu rikokseen tai sallii sen. Tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä henkilö johtaa oikeushenkilön toimintaa ilman muodollista asemaa. Tapauksittain pitäisi harkita, onko asianomaisella ollut tällainen tosiasiallinen päätösvalta. Esimerkiksi yrityksen omistaja voi käyttää tosiasiallista päätösvaltaa käyttämällä välikätenä yhtiön johdossa muuta henkilöä jopa niin, että tämä ei lainkaan osallistu yhtiön toimintaan, mutta on merkitty kaupparekisteriin sen toimitusjohtajaksi. Pelkkä omistussuhde sinänsä, esimerkiksi pääosakkuus, ei vielä merkitsisi sitä, että asianomainen käyttää tosiasiallista päätösvaltaa yhtiössä. Tosiasiallisesta päätösvallan käyttämisestä olisi kysymys vasta siinä tapauksessa, että pääosakas on itse hoitanut yhtiön hallintoa tai muuten määrännyt yhtiön toiminnasta. Tosiasiallinen päätösvalta voisi omistuksen lisäksi perustua muun muassa yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muu-

hun sopimukseen.

37 luku. Maksuvälinerikoksista

1 §. *Rahanväärennys.* Rahanväärennyksestä tuomitaan nykyisin se, joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää rahaa saattaakseen sen käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa tuo maahan, hankkii, vastaanottaa tai toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämäänsä rahaa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tekemuotoihin lisätään väärän tai väärennetyn rahan maasta vienti ja kuljettaminen.

Käytännössä mahdolliseen rahan maasta vientiin tai kuljettamiseen soveltuisi useimmissa tilanteissa muut rangaistavat tekoavat kuten hankkiminen ja vastaanottaminen. Muutos on kuitenkin tarpeellinen puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi.

Maahantuonnin, hankkimisen ja vastaanottamisen tavoin myös maasta vienti ja kuljettaminen voisi tapahtua joko omaan tai toisen lukuun tai toiselle edelleen välitettäväksi. Maasta vienti ja kuljettaminen edellyttäisi luonnollisesti tietoisuutta siitä, että raha on väärää tai väärennettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan rahanväärennyksen yritys on rangaistavaa. Näin ollen maasta vienti sekä kuljettaminen tulisivat myös yrityksenä rangaistavaksi. Momentti säilyy muutoksen yhteydessä ennallaan.

4 §. *Rahanväärennyksen valmistelu.* Rahanväärennyksen valmisteluun voi voimassa olevan lain mukaan syyllistyä se, joka rahanväärennyksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen. Säännöksen soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen lisäksi myös rikoksen tekemiseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston valmistaminen, maahan tuominen, hankkiminen tai vastaanottaminen rahanväärennyksen tekemistä varten olisi rangaistavaa. Lisäksi tekoapoihin esitetään lisättäväksi hallussapito.

Puitepäätöksen 3 artiklan d alakohta edellyttää säännöksen täydentämistä siten, että siinä mainitaan välineen ja tarvikkeen lisäksi

myös rahanväärennyksen tekemiseen soveltuva ohjelmisto. Vaikka puitepäätös ei nimenomaisesti velvoita jäsenvaltioita ulottamaan rangaistavan käyttäytymisen alaa myös rahanväärennyksen tekemiseen soveltuvaan tallenteeseen, esitetään tallenne ohjelmiston ohella lisättäväksi säännökseen. Erityisesti viime vuosina tapahtunut tietotekniikan kehitys on mahdollistanut tekniikan hyväksikäytön muun muassa väärennyksen tekemisessä. Maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaan rikoslain 37 luvun 11 §:ään vuonna 1997 tehdyn muutoksen myötä maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaan säännökseen tehtiin vastaava lisäys.

Rahanväärennyksen tekemiseen voi tähdätä myös rahanväärennyksen tekemiseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston valmistaminen, maahantuominen, hankkiminen tai vastaanottaminen. Tyypillinen tällainen tilanne voisi olla rahanväärennyksen tekemiseen soveltuva kuvankäsittelyohjelmisto, jota ilman hyvänlaatuisten väärennösten tekeminen olisi merkittävästi vaikeampaa. Tallenne voisi olla esimerkiksi kuvatallenne tai automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuva tallenne. Kuten rikoslain 33 luvun 6 §:n esitöissä (HE 66/1988 vp) on selitetty, voidaan kuvatallenteesta mainita esimerkiksi laserlevyt, valokuvat, filmit tai videotallenteet.

Rahanväärennykseen voidaan käyttää myös automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvia konekielisiä tallenteita, jotka on saatu aikaan lävistämällä, magnetoimalla, erilaisin optisin keinoin tai muilla teknisillä menetelmillä. Tieto on niissä tallennettu näkymättömään muotoon nauhalle, levyille, kasetille tai muulle vastaavalle tietovälineelle. Tarvittaessa se voidaan tulostaa selväkieliseksi esimerkiksi paperille, näyttöpäätteelle tai mikrofilmille.

Rahanväärennyksen valmistelun tekoapoina on voimassa olevassa laissa mainittu valmistaminen, maahantuonti, hankkiminen ja vastaanottaminen. Ehdotuksen mukaan tekoapoihin lisättäisiin hallussapito. Vastaava lisäys on tehty myös maksuvälinepetoksen valmistelua koskevaan 37 luvun 11 §:ään. Vaikka valmistamisesta, hankkimisesta ja vastaanottamisesta yleensä on seurauksena myös hallussapito, olisi hallussapito selvyyden vuoksi syytä mainita tekoapaluettelossa

puitepäätöksen 3 artiklan d alakohdan velvoitteiden täyttämiseksi.

14 §. *Oikeushenkilön rangaistusvastuu.* Lukuun ehdotettavalla uudella 14 §:llä oikeushenkilön rangaistusvastuu ulotettaisiin rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän rahan käyttöön. Väärän rahan hallussapito jäisi edelleen oikeushenkilön rangaistusvastuun ulkopuolelle. Ehdotus liittyy puitepäätöksen 8 artiklassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseen.

2. Voimaantulo

Euroopan unionin jäsenmaat ovat sitoutuneet toteuttamaan puitepäätöksen 11 artiklan noudattamisen edellyttämät toimenpiteet viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001. Sen vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 9 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 37 luvun 1 ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 743/1995 ja 37 luvun 1 ja 4 § laissa 769/1990, sekä
lisätään 37 lukuun siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen uusi 14 § seuraavasti:

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

2 §

Rangaistusvastuun edellytykset

Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon, jos sen lakimääräiseen toimieliimeen tai muuhun johtoon kuuluva taikka siinä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

37 luku

Maksuvälinerikoksista

1 §

Rahanväärennys

Joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää

rahaa saattaakseen sen käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa tuo maahan, vie maasta, hankkii, vastaanottaa, kuljettaa tai toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämäänsä rahaa, on tuomittava *rahanväärennyksestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.

4 §

Rahanväärennyksen valmistelu

Joka rahanväärennyksrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, pitää hallussaan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen, tarvikkeen, tallenteen tai ohjelmiston, on tuomittava *rahanväärennyksen valmistelusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

14 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän ra-

han käyttöön sovelletaan, mitä oikeushenki-
lön rangaistusvastuusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 200 .

päivänä

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 9 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 37 luvun 1 ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 743/1995 ja 37 luvun 1 ja 4 § laissa 769/1990, sekä

lisätään 37 lukuun siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen uusi 14 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

2 §

Rangaistusvastuun edellytykset

Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon, jos sen lakimääräiseen toimieliimeen tai muuhun johtoon kuuluva on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon, jos sen lakimääräiseen toimieliimeen tai muuhun johtoon kuuluva *taikka siinä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä* on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

37 luku

Maksuvälinerikoksista

1 §

Rahanväärennys

Joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää rahaa saattaakseen sen käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa tuo maahan,

Joka valmistaa väärää rahaa tai väärentää rahaa saattaakseen sen käypänä liikkeeseen taikka tässä tarkoituksessa tuo maahan, *vie*

hankkii, vastaanottaa tai toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämäänsä rahaa, on tuomittava *rahanväärennyksestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

maasta, hankkii, vastaanottaa, *kuljettaa* tai toiselle luovuttaa vääräksi tai väärennetyksi tietämäänsä rahaa, on tuomittava *rahanväärennyksestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

4 §

Rahanväärennyksen valmistelu

Joka rahanväärennysrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen, on tuomittava *rahanväärennyksen valmistelusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka rahanväärennysrikoksen tekemistä varten valmistaa, tuo maahan, *pitää hallussaan*, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen, tarvikkeen, *tallenteen tai ohjelmiston*, on tuomittava *rahanväärennyksen valmistelusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

14 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän rahan käyttöön sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Asetusluonnokset

Valtioneuvoston asetus

rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetun asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, muutetaan rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta 16 päivänä heinäkuuta 1996 annetun asetuksen (627/1996) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

1 §
Rikoslain 1 luvun 7 §:ää sovellettaessa kansainvälisinä rikoksina pidetään seuraavia rikoksia:

1) väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 47/36) tarkoitettu rahanväärennysrikos, rahanväärennyksen valmistelu tai väärän rahan käyttö sekä Euroopan unionin neuvoston 29 päivänä toukokuuta 2000 hyväksymän puitepäätöksen rahanväärennyksen estämi-

seksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä (EYVL N:o L140, 14.6.2000) 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu euroa koskeva rahanväärennys;

_____ päivä
Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200